A (Printed Pages 3)

Roll No.____________

A-248

शास्त्रिद्वितीयवर्षपरीक्षा, 2015

(ऐच्छिकविषयः)

संस्कृतसाहित्यम्

द्वितीयप्रश्नपत्रम्

समय : घण्टात्रयम् **पूर्णांकः 100**

निर्देश : प्रथमः प्रश्नोऽनिवार्यः। अपि च **प्रतिवर्गमेकः** प्रश्नः समाधेयः।

1. अधोलिखितेषु टिप्पणी लेख्या - 4×10=40

(क) महाकविभारविः।

(ख) भारवेः काव्यकृतयः।

(ग) किरातार्जुनीयस्य नायकः।

(घ) किरातार्जुनीयस्याङ्गीरसः।

(ङ) वरंविरोधोऽपिसमंमहात्मभिः।

(च) कालिदासस्य कृतयः।

(छ) कालिदासस्य स्थितिकालः।

(ज) अनुसूया।

P.T.O.

(झ) अभिज्ञानशाकुन्तले मङ्गलाचरणम् ।

(ञ) अभिज्ञानशाकुन्तले कति अङ्काः?

प्रथम वर्गः 15

2. प्रसङ्गादिनिर्देशपुरस्सरं व्याख्या कार्या-

स किं सखा साधु न शास्ति योऽधिपं,
हिताන्न यः संश्रृणुते स किं प्रभुः।
सदानुकूलेषु हि कुर्वते रतिं,
नृपेष्वमात्येषु च सर्वसम्पदः।।

3. 'भारवेः अर्थगौरवम्' इत्युक्तिः विवेचनीया।

द्वितीय वर्गः 15

4. प्रसङ्गोल्लेखपूर्वकमस्य श्लोकस्य व्याख्या कार्या-

व्रजन्ति ते मूढधियः पराभवं
भवन्ति मायाविषु ये न मायिनः।
प्रविश्य हि ध्नन्ति शठास्तथाविधा
न संवृतांगन्निशिता इवेषवः।।

5. किरातार्जुनीयमनुसृत्य युधिष्ठिरस्य चरितं निरूप्यताम् ।

तृतीय वर्गः 15

6. प्रसङ्गादिकमुल्लिख्य श्लोकोऽयं व्याख्येयः -

सरसिजमनुविद्धं शैवलेनापि रम्यं
मलिनमपि हिमांशोर्लक्ष्म लक्ष्मीं तनोति।
इयमधिकमनोज्ञा वल्कलेनापि तन्वी
किमिव हि मधुराणां मण्डनं नाकृतीनाम् ।।

7. 'उपमाकालिदासस्य' इत्युक्तिः विवेचनीया ।

चतुर्थ वर्गः 15

8. पद्यमेतत्सन्दर्भादिनिर्देशपूर्वकम् व्याख्यातव्यम् -

यास्यत्यद्यशकुन्तलेति हृदयं संस्पृष्टमुत्कण्ठया,
कण्ठः स्तम्भितवाष्पवृत्तिकलुषश्चिन्ताजडं दर्शनम् ।
वैक्लव्यं मम तावदीदृशमिदं स्नेहादरण्यौकसः,
पीड्यन्ते गृहिणः कथं नु तनयाविश्लेषदुःखैर्नवैः।।

9. शकुन्तलायाः चरित्रचित्रणं विधीयताम्।